

AUDITERING AV ÅBO AKADEMI

Authors **Birgitta Bergvall-Kåreborn, Alexander Bargum, Marie Nørvåg, Max Scheja & Mirella Nordblad. Åbo Akademis självvärdering (red.) Ole Karlsson**

Year of publication **2022**, FINEEC publications **18:2022**

Language **Swedish**

ISBN **978-952-206-738-8 pdf**

1.1 Planering av utbildning

- HEI's self-assessment

Målinriktad utveckling av utbildningsutbud och -innehåll

Åbo Akademi (ÅA) erbjuder ett brett utbud av utbildningar i enlighet med sitt lagstadgade uppdrag för den svenskspråkiga befolkningen. För att anpassa utbudet följer ÅA noggrant med arbetsmarknadens behov av svenskspråkig arbetskraft via sina arbetslivskontakter och prognostiseringsresultat. På basis av identifierade behov har ÅA ordnat tillfälliga utlokaliserade utbildningar och utvecklat sitt utbildningsutbud. Utbildningsrätterna beviljade av Undervisnings- och kulturministeriet för provisors- (FM) och farmacie doktorsexamen (2020) och juris magister och doktorsexamen (2022) är strategiska satsningar baserade på externa men också interna behov. Utbildningarna stärker ÅA:s strategiskt valda forskningsprofiler.

I Åbo Akademis nuvarande strategi (2019) beslutades att sätta mer fokus på arbetslivsrelevans (se kap. 4) och hållbarhetsfrågor, därför tog styrelsen 2021 in krav i nya instruktionen för examen och studier (InES fr.o.m. 1.8.2022) att alla kandidat- och magisterprogram ska ge kompetens i hållbarhetsfrågor utöver de kompetenser som fastställs i Statsrådets förordning och nationella referensramen. Praktiskt överförs strategins mål till utbildningarna via prorektorns riktlinjer för utbildningsplaneringen. För perioden 2022-2024 betonas bl.a. arbetslivsrelevans och FN:s hållbarhetsmål.

Reglerad planeringsprocess

Examensstadgan (ES) och instruktionen om forskarutbildningen bestämmer om ÅA:s examensstruktur enligt nationella referensramens nivåer 6-8. Tillsammans med ledningsinstruktionen fastställer regelverken ansvarsfördelningen i planeringsprocessen.

För en ny utbildningsrätt tar programansvariga fram en examensbeskrivning som bestämmer nivå, omfång, lärandemål, studiernas uppbyggnad och innehåll. Fakultetsrådet godkänner examensbeskrivningen. Etablerade utbildningars och studiehelheters lärandemål behöver granskas och kompletteras.

För genomförandet av en utbildning fastställer fakultetsrådet en tvåårig utbildningsplan med kursutbud på framställning av programansvariga. ES och instruktionen för examination och bedömning (EB) styr planeringen. Varje kurs ska ha en kursbeskrivning som innehåller bl.a. lärandemål, examinationsformer, beräknad arbetsmängd och vitsordsskala. ÅA har bedömt arbetsmängden, som följer ECTS, som en nyckelfråga för studentvälmående. I riktlinjerna för 2022-2024 betonas kursernas arbetsmängd och bedömningsgrunder som prioriterade utvecklingsmål.

Fakultetsteamet fastställer riktlinjer för planeringsprocessen på fakultetsnivå. Program- och ämnesansvariga i samråd med Språkcentret och Utbildningsservice (schemaläggning) ansvarar för den praktiska planeringen. Arbetet med kursbeskrivningar görs ofta kollegialt i lärarteam (t.ex. teologi), vilket anpassar kursernas innehåll och beskrivningar till varandra. Inom flera utbildningar finns nationella nätverk och internationella riktlinjer till stöd för utveckling av examensstruktur och innehåll. Vissa utbildningar har strukturer för att inkludera externa intressenter i planeringen (Handelshögskolan). Planeringsprocessen stöds med anvisningar, guider och utbildning.

Forskningsbaserad utbildning som möjliggör internationalisering

ÅA har i personalinstruktionen fastställt ambitionen att fakultetens lärare har doktorsexamen och ska ges möjlighet att forska. Därigenom säkerställs att lärarna aktivt följer med sitt vetenskapsområde och för in ny kunskap i undervisningen. Via riktade anställningar direkt till de strategiska forskningsprofilerna stärks ÅA:s undervisning på områdena. ÅA uppmuntrar heltidsforskare och doktorander att delta i undervisningen med sitt specialkunnande. Forskningsartiklar ingår som material i övningsuppgifter och kurslitteratur. Alla utbildningar på kandidat- och magisternivå har kurser i vetenskapsområdets forskningsmetoder. I magisterarbetet testas att studeranden kan utföra ett eget forskningsprojekt. På vissa områden är det vanligt att magisterarbetet ingår i pågående forskningsprojekt (teknik, psykologi).

För att locka internationella studerande och samtidigt erbjuda mångkulturella erfarenheter för studerande i svenskspråkiga program har alla fakulteter engelskspråkiga program och kurser. Kurserna fungerar som en kontaktyta mellan ÅA:s studerande och utbytesstuderande. Utbildningsplanerna möjliggör utbyte och kan ha en rekommenderad termin för utbytesstudier (speciallärautbildningen). Nya InES inför rekommenderad period i alla utbildningsplaner. Med en tydlig ansökningsprocess och över 400 utbytesavtal är det lätt att åka på utbyte från ÅA.

Skild organisation för att säkerställa kontinuerligt lärande

Utbildningarna planerar kontinuerligt lärande i samarbete med Öppna universitetet (ÖPU) vid ÅA:s center för livslångt lärande (CLL). Via ÖPU ges kurser ur ÅA:s ordinarie kursutbud på tider

och enligt kursformat som passar personer i arbetslivet. Kontinuerligt lärande kunde beaktas och utvecklas ännu mer i fakulteternas årsplanering. T.ex. inom ramen för det nationella FITech-nätverket erbjuds kurser, både för kontinuerligt lärande och till grundstuderande, inom för teknologiindustrin viktiga områden. Det finns ett behov att kunna erbjuda mindre helheter än 5 sp (mikromeriter), vilket nu också ska piloteras. CLL erbjuder även fortbildningskurser som inte ingår i ÅA:s ordinarie kursutbud, men som planeras utgående från arbetslivets behov (behovskartläggningar, i samarbete med representanter för arbetslivet).

Styrkor

- Etablerad planeringsprocess med fastställda ansvar och lärarsamverkan, vilken säkras med omfattande stödmaterial och stödformer
- Kopplingen mellan forskning och undervisning åstadkoms på många olika sätt
- Tydligt organiserad modell för kontinuerligt lärande

Utvecklingsområden

- Utveckling av lärandemålen på utbildnings- och studiehelhetsnivå
- Systematisk beräkning och uppföljning av kursernas arbetsmängd
- Utskrivna bedömningsgrunder i kursbeskrivningen
- Bättre integrering av kontinuerligt lärande i fakulteternas årsplanering och möjlighet till mikromeriter